

بررسی تاثیر وضعیت و روش تزریق داخل عضلانی بر شدت درد

محمدرضا عسگری* (M.Sc)

دانشگاه علوم پزشکی سمنان، دانشکده پرستاری و پیراپزشکی

خلاصه

سابقه و هدف: یک راه مهم تجویز دارو، تزریق داخل عضلانی می‌باشد. یکی از عوارض مهم آن، درد است که سبب ترس و اضطراب زیادی در بیماران می‌شود. یکی از وظایف مهم پرستار، کاهش درد ناشی از تزریق داخل عضلانی می‌باشد. هدف این مطالعه، بررسی تاثیر وضعیت و روش تزریق داخل عضلانی بر شدت درد می‌باشد. مواد و روش‌ها: مطالعه حاضر روی ۴۰ بیمار مرد بستری در بخش‌های جراحی بیمارستان ولیعصر و امیراعلم تهران انجام شد. این بیماران جنتامایسین را از راه تزریق داخل عضلانی بعد از عمل جراحی دریافت می‌کردند. در این مطالعه، دو وضعیت دمر با چرخش پا به خارج و داخل، و دو روش تزریق داخل عضلانی استاندارد (معمولی) و روش Z، در شدت درد ناشی از تزریق داخل عضلانی مورد بررسی قرار گرفتند. شدت درد در بیماران توسط مقیاس توصیفی ساده اندازه‌گیری شدت درد ارزیابی شد.

یافته‌ها: نتایج نشان می‌دهد که در صورت ثابت بودن روش تزریق، بین شدت درد بیماران در دو وضعیت دمر با چرخش پا به خارج و داخل اختلاف معنی داری ($P < 0/05$) وجود دارد، به طوری که شدت درد بیماران در وضعیت دمر با چرخش پا به داخل کمتر بوده است. اما در صورت ثابت بودن وضعیت بیمار، بین شدت درد بیماران در دو روش تزریق داخل عضلانی استاندارد و Z اختلاف معنی دار نبوده است. نهایتاً در صورتی که وضعیت و روش تزریق تغییر کند، بین شدت درد در وضعیت دمر با چرخش پا به خارج و تزریق داخل عضلانی به روش استاندارد، و وضعیت دمر با چرخش پا به داخل با تزریق داخل عضلانی به روش Z اختلاف معنی داری ($P < 0/05$) وجود دارد.

نتیجه‌گیری: یافته‌ها حاکی از این است که وضعیت بیمار بیشتر از روش تزریق در کاهش شدت درد موثر می‌باشد. بهترین حالت جهت کاهش درد ناشی از تزریق داخل عضلانی، قرار دادن بیمار در وضعیت دمر با چرخش پا به داخل و روش تزریق داخل عضلانی Z می‌باشد.

واژه‌های کلیدی: وضعیت، تزریق داخل عضلانی، روش استاندارد، روش Z، درد

مقدمه

از هزاران سال پیش، یعنی از زمان پیدایش انسان، درد یکی از حالات حسی ناخوشایند او بوده است و به همین دلیل، همیشه در پی پیدا کردن راهی برای گریز از آن، تسکین، و بر طرف کردن آن بوده است [۱]. هر شخص درجات مختلفی از درد را که قادر است از نظر جسمی و روحی او را ناتوان کند، در طول زندگی خویش

تجربه می‌کند. بدین ترتیب، درد به عنوان عامل محرکی است که توانائی‌های فرد را مورد تهدید قرار می‌دهد [۱۱]. درد می‌تواند در اثر عوامل مختلفی ایجاد شود. در موقعیت بالینی، درد در خلال انجام تکنیک‌های تشخیصی، درمانی، و یا پیشگیری از بیماری‌ها ایجاد می‌گردد. اگرچه متعاقب بسیاری از اقدامات درمانی درد ایجاد می‌شود اما یکی از شایع‌ترین علل آن، سوراخ